

Inngangur

Eftirlit með salmonellu í svínnum er með þrennum hætti:

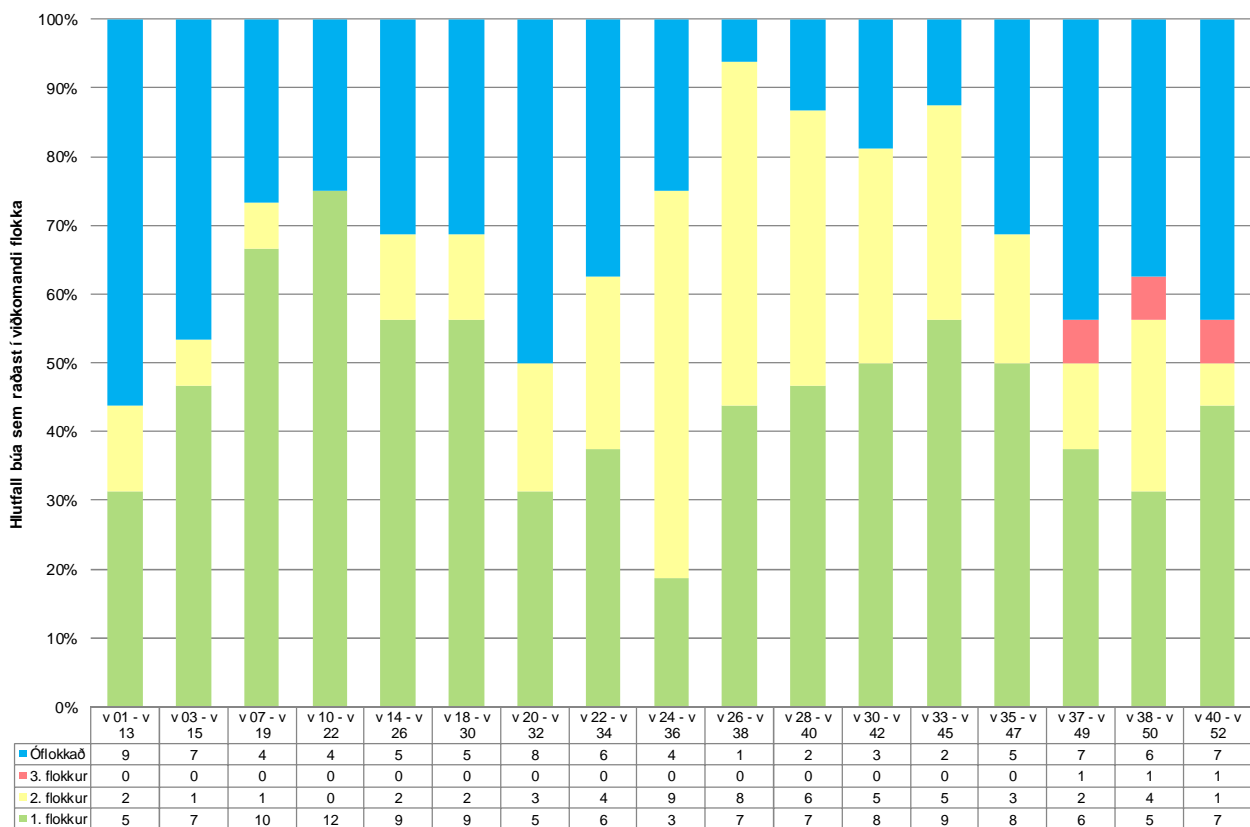
1. Fylgst er með salmonellusmiti á svínabúunum með kjötsafaprófi.
2. Fylgst er með salmonellumengun á svínaskrokkum í sláturhúsunum með stroksýnatökum.
3. Fylgst er með sermisgerðum salmonellu með saursýnatökum og ræktunum úr jákvæðum stroksýnum.

Með kjötsafaprófinu er fylgst með því hvort smítalag salmonellu sé mikið eða lítið á svínabúunum yfir tíma. Við hverja slátrun svína er fylgst með því hvort skrokkar hafi mengast af salmonellu með stroksýnatökum. Með ræktun úr saursýnum og úr jákvæðum stroksýnum má greina þá sermisgerð salmonellu sem er á ferðinni hverju sinni (t.d. *Salmonella* Typhimurium).

Rannsókn á kjötsafasýnum fer fram á Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum. Rannsókn á stroksýnunum fer fram á Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum og hjá Rannsóknþjónustunni ProMat Akureyri ehf. Rannsókn á saursýnum fer fram á Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum, hjá Rannsóknþjónustunni Sýni ehf. og hjá Rannsóknþjónustunni ProMat Akureyri ehf. Staðfesting ræktunar, greining sermisgerðar og prófun á lyfjanæmi fer fram á sýklafræðideild Landspítalans.

Niðurstöður úr kjötsafaprófi

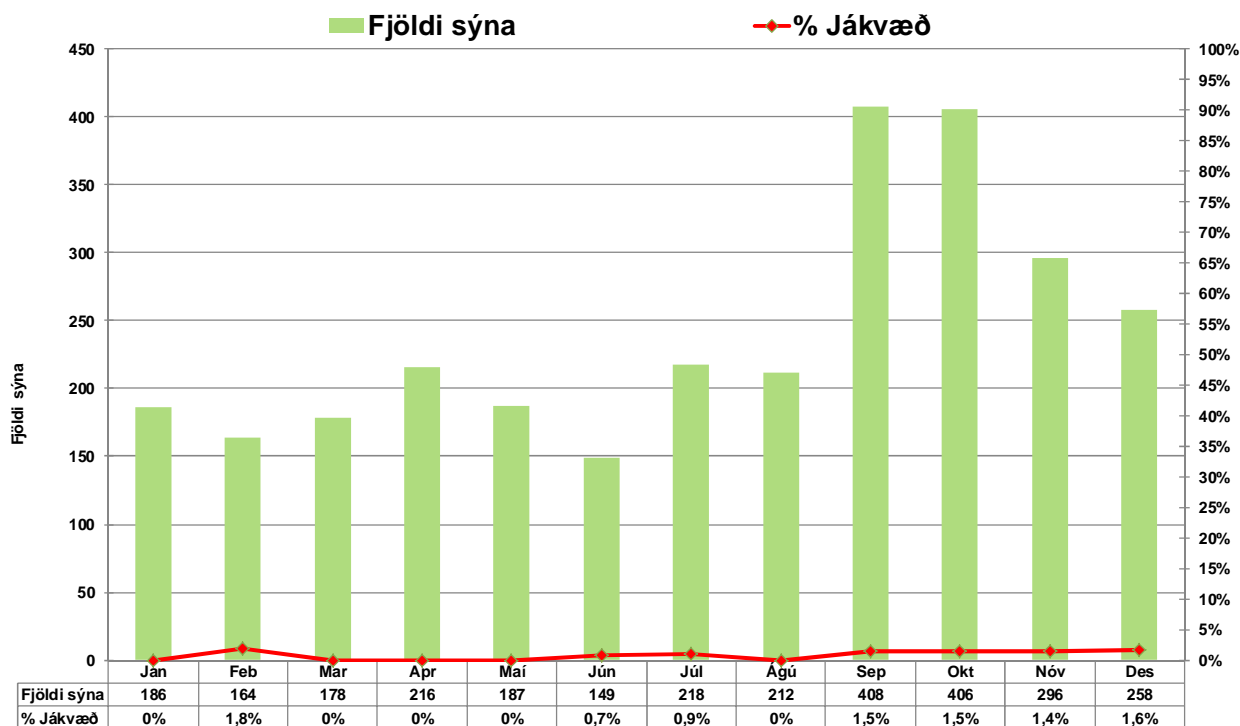
Mynd 1. Súlurnar sýnir hlutfall svínabúanna sem raðast í viðkomandi flokka.

Skýring: v 01 – v 13 = Á þessu tímabili frá viku 01 til viku 13 var 5 búum raðað í 1. flokk, 2 búum í 2. flokk en 9 búum var ekki hægt að raða í flokk á þessu tímabili. Æskilegt er að öll svínabú séu í 1. flokki. Meira smítalag vegna salmonellu er á svínabúi í flokki 2 samanborið við svínabú í flokki 1, en mest á svínabúi í flokki 3.

Niðurstöður úr stroksýnum af svínaskrokkum

Mynd 2. Súlurnar sýna fjölda sýna en línan hlutfall jákvæðra sýna (*Salmonella greinist í sýni*).

Tafla 1. Yfirlit yfir fjölda stroksýna eftir mánuðum.

Mán 2013	Fjöldi sýna	Fjöldi jákvæðra sýna	% Jákvæð	Hvaða <i>Salmonella</i> ?
Jan	186	0	0%	
Feb	164	3	1,8%	1 x <i>S. Worthington</i> , 2 x ekkert ræktaðist
Mar	168	0	0%	
Apr	216	0	0%	
Maí	187	0	0%	
Jún	149	1	0,7%	1 x Unnamed I Rough : i : -
Júl	218	2	0,9%	2 x ekkert ræktaðist
Ágú	212	0	0%	
Sep	408	6	1,5%	6 x <i>S. Brandenburg</i>
Okt	406	6	1,5%	6 x ekkert ræktaðist
Nóv	296	4	1,4%	1 x <i>S. Infantis</i> , 3 x ekkert ræktaðist
Des	258	4	1,6%	1 x <i>S. Worthington</i> , 3 x ekkert ræktaðist
Samtals	2878	26	0,9%	

Ekki tókst að staðfesta 16 af 26 jákvæðum stroksýnum með ræktun.

Niðurstöður úr saursýnum

Tafla 2. Fjöldi saursýna og niðurstöður úr þeim.

Tímabil	Fj. sýna	Fj. jákvæð	% Jákvæð	Hvaða Salmonella ?
Jan	-	-		
Feb	-	-		
Mar	-	-		
Apr	32	1	3,1%	S. Typhimurium
Maí	-	-	-	
Jún	-	-	-	
Júl	40	7	17,5%	2 x S. Brandenburg
Ágú	40	5	12,5%	1 x S. Kedougou, 2 x S. Brandenburg
Sep	10	2	20%	S. Worthington
Okt	20	1	5%	S. Infantis
Nóv	-	-		
Des	-	-		

- = Engin sýni tekin

Tafla 3. Fjöldi svínabúa og sýnatökur á þeim.

Tímabil	Sýni frá fj. svínabúa*	Greindist á	% Bú jákvæð
2013	9	6	66,7%

*Fjöldi svínabúa á landinu = 20

Niðurstöður úr sýklalyfjapólsrannsóknum

Tafla 4. Fjöldi sermisgerða salmonellu í saur- og stroksýnum og þol þeirra gegn lyfjum.

Mán	Salmonella	Fjöldi stofna	AMP	CEFT	CHL	TMP/SULFA	CIPRO	Tegund sýnis	
			R/I/S	R/I/S	R/I/S	R/I/S	R/I/S	Stroksýni	Saursýni
Jan	Greindist ekki	0							
Feb	S. Worthington	1	S	S	S	S	S	X	
Mar	Greindist ekki	0							
Apr	S. Typhimurium	1	S	S	S	S	S		X
Maí	Greindist ekki	0							
Jún	Unnamed I Rough : i : -	1	R	S	S	S	S	X	
Júl	S. Brandenburg	1	S	S	S	S	S		X
	S. Brandenburg	1	R	S	S	R	S		X
Ágú	S. Kedougou	1	R	S	S	R	S		X
	S. Brandenburg	1	S	S	S	S	S		X
	S. Brandenburg	1	R	S	S	R	S		X
Sep	S. Brandenburg	1	S	S	S	S	S	X	
	S. Worthington	1	S	S	S	S	S		X
Okt	S. Infantis	1	S	S	S	S	S		X
Nóv	S. Infantis	1	S	S	S	S	S	X	
Des	S. Worthington	1	S	S	S	S	S	X	
Samtals		13	4			3		5	8

S (sensitive) = næmi fyrir viðkomandi lyfi. R (resistant) = þol gegn viðkomandi lyfi.

Þol salmonellu er prófað gegn eftirfarandi lyfjum; ampicillini (AMP), ceftriaxone (CEFT), chloramphenicol (CHL), trimetoprim/sulfa (TMP/S) og ciprofloxacín (CIPRO).

Nánari upplýsingar veitir: Vigdís Tryggvadóttir; vigdis.tryggvadottir@mast.is